

Verwachte ontwikkeling AOW- en pensioenrichtleeftijd

Op 16 december 2016 heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS) prognoses voor de (resterende) levensverwachting gepubliceerd. Met deze prognoses kan worden ingeschat hoe de AOW- en pensioenrichtleeftijd zich de komende jaren zal gaan ontwikkelen.

1. AOW-leeftijd

Zoals vastgelegd in de huidige wetgeving is vanaf 2022 de AOW-leeftijd gekoppeld aan de verwachte resterende levensverwachting op 65 jaar. De AOW-leeftijd wordt met drie maanden verhoogd indien de geprognosticeerde levensverwachting met drie maanden of meer is toegenomen sinds de laatste verhoging van de AOW-leeftijd. Een eventuele verhoging wordt vijf jaar voordat de verhoging daadwerkelijk wordt doorgevoerd, aangekondigd.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft het CBS verzocht om de verwachte resterende levensverwachting in 2022 reeds in oktober van dit jaar te publiceren. Op basis van deze publicatie heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken op 31 oktober 2016 aangekondigd dat de AOW-leeftijd per 1 januari 2022 zal worden verhoogd naar 67 jaar en 3 maanden. De verhoging van de AOW-leeftijd in 2022 volgt uit bestaande wetgeving. Deze verhoging was reeds voorzien op basis van de publicaties van het CBS in de voorgaande jaren (zie ook paragraaf 4).

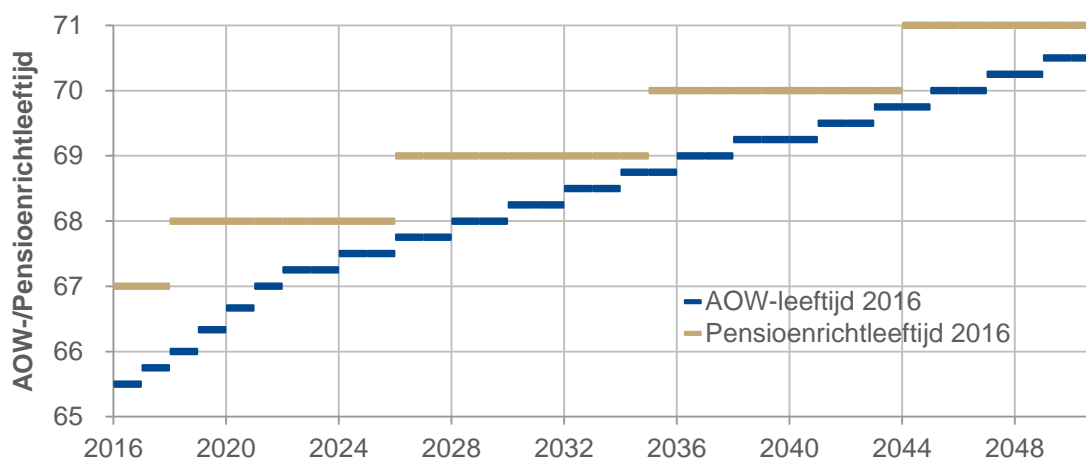
2. Pensioenrichtleeftijd

In de huidige wetgeving is vastgelegd dat de pensioenrichtleeftijd (de leeftijd waarop pensioen wordt opgebouwd in een pensioenregeling) wordt vastgesteld op basis van de prognose van de levensverwachting over tien jaar. Indien op basis van de prognoses blijkt dat de resterende levensverwachting over 10 jaar met meer dan 1 jaar is toegenomen sinds de laatste verhoging van de pensioenrichtleeftijd, dan wordt de pensioenrichtleeftijd een jaar later met één jaar verhoogd. Uit de geprognosticeerde levensverwachting in 2028 volgt dat de pensioenrichtleeftijd per 1 januari 2018 met één jaar wordt verhoogd naar 68 jaar.

3. Prognoses voor latere jaren

Op basis van de prognose die CBS op 16 december heeft gepubliceerd, kan er een inschatting gemaakt worden van de ontwikkeling van de AOW- en pensioenrichtleeftijd in latere jaren. In onderstaand figuur is deze verwachte ontwikkeling weergegeven.

Figuur 1: Ontwikkeling AOW- en pensioenrichtleeftijd

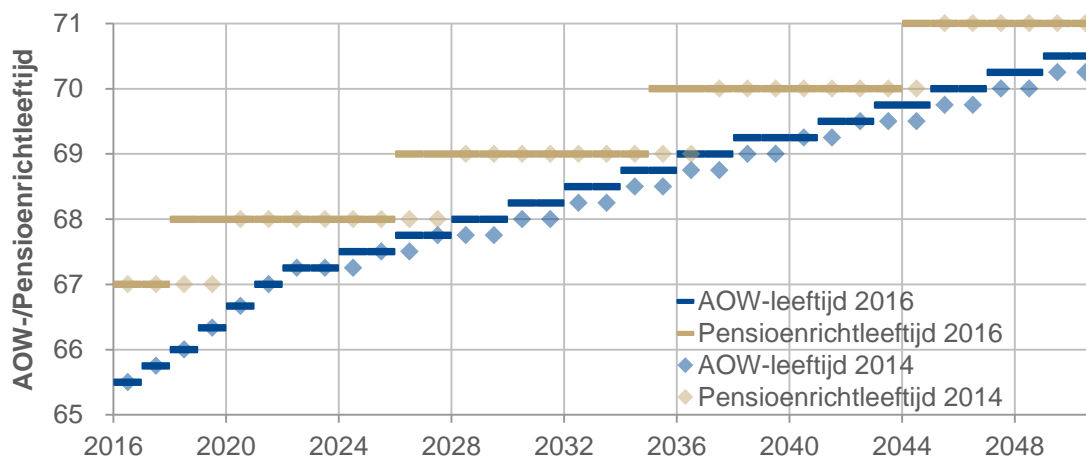
Op basis van de huidige prognose worden de volgende verhogingen verwacht:

- In 2026 neemt de pensioenrichtleeftijd toe van 68 jaar naar 69 jaar.
- In 2035 en 2044 neemt de pensioenrichtleeftijd vervolgens wederom met één jaar toe.
- Na 2022 neemt de AOW-leeftijd bijna iedere twee jaar met drie maanden toe. Eenmaal laat de stijging drie jaar (2038-2041) op zich wachten.
- De AOW-leeftijd stijgt in 2049 naar 70 jaar en 6 maanden. De pensioenrichtleeftijd is op dat moment 71 jaar.

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de pensioenrichtleeftijd altijd hoger zal zijn dan de AOW-leeftijd zolang de levensverwachting stijgt. Dit wordt veroorzaakt door de verschillende methodieken waarop de AOW-leeftijd en pensioenrichtleeftijd worden vastgesteld. De pensioenrichtleeftijd wordt vastgesteld op basis van de prognose over tien jaar en de verhoging gaat direct gelden. Bij de verhogingen van de AOW-leeftijd wordt uitgegaan van de prognose over vijf jaar en een eventuele verhoging wordt vervolgens pas over vijf jaar doorgevoerd. Derhalve kan gesteld worden dat de AOW-leeftijd ongeveer in gelijke mate toeneemt met de levensverwachting, terwijl bij de vaststelling van de pensioenrichtleeftijd tien jaar vooruitgelopen wordt op de ontwikkeling van de levensverwachting.

4. Vergelijking met publicatie 2014

In januari 2015 hebben wij een vergelijkbaar memo geschreven op basis van de publicatie van het CBS per eind 2014. De AOW- en pensioenrichtleeftijd namen op basis van die publicatie minder snel toe. In onderstaand figuur zijn de gevolgen voor de AOW- en pensioenrichtleeftijd vergeleken, uitgaande van de publicatie uit december 2014 en december 2016.

In 2014 werd verwacht dat de pensioenrichtleeftijd pas in 2020 zou worden verhoogd naar 68 jaar. Op basis van de publicatie van eind 2016 is deze toename vervroegd naar 2018. De stijging van de levensverwachting is derhalve groter, dan eind 2014 werd verwacht. De toegenomen stijging van de levensverwachting wordt met name veroorzaakt door de toegenomen levensverwachting van vrouwen. De AOW-leeftijd is voor mannen en vrouwen gelijk en wordt gebaseerd op seksneutrale levensverwachting. De toename van de levensverwachting bij vrouwen, leidt tot een hogere seksneutrale levensverwachting en daarmee een snellere toename van de AOW- en pensioenrichtleeftijd.

De volgende prognose van het CBS wordt eind 2017 verwacht, op basis van deze cijfers zullen de AOW-leeftijd in 2023 en de pensioenrichtleeftijd in 2019 worden vastgesteld.

5. Conclusie

Op 16 december 2016 heeft het CBS nieuwe prognosecijfers voor de levensverwachting gepubliceerd. In de voorliggende publicatie van Sprenkels & Verschuren zijn de (verwachte) gevolgen voor de AOW-leeftijd en pensioenrichtleeftijd gepresenteerd.

De huidige prognoses hebben geleid tot een verhoging van de AOW-leeftijd per 1 januari 2022 naar 67 jaar en drie maanden en een verhoging van de pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar per 1 januari 2018.

De toename van de levensverwachting is groter dan eind 2014 werd verwacht. Hierdoor is de pensioenrichtleeftijd eerder verhoogd dan eind 2014 werd voorspeld. Eind 2017 worden nieuwe publicaties van het CBS verwacht waarop de AOW-leeftijd in 2023 en de pensioenrichtleeftijd in 2019 worden gebaseerd.

Door de verschillende methodieken waarop de AOW-leeftijd en pensioenrichtleeftijd worden vastgesteld, zal, bij een stijgende levensverwachting, de pensioenrichtleeftijd altijd hoger zijn dan de AOW-leeftijd.

Voor vragen over deze publicatie kunt u zich richten tot Marieke Klein via 06-55530249 of marieke.klein@sprekelsenverschuren.nl.